

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination February-2026

Course	: DHSI	Date	: 27-02-2026
Subject Code	: DHSI-103	Time	: 11:30am to 01:45pm
Subject Name	: માનવ આરોગ્ય સુરક્ષા	Duration	: 02.15 Hours
		Max. Marks	: 70

Section A

Answer the following (Attempt any three)

(30)

1. સુરક્ષા પ્રત્યે સજાગતા કાર્યસ્થળ પર અકસ્માતોને રોકવામાં કેવી રીતે મદદ કરે છે? સુરક્ષા પ્રત્યે સજાગતાકેળવવા માટેના વિવિધ ઉપાયોની ચર્ચા કરો.
2. બાયોમેડિકલ કચરાના વર્ગીકરણ, તેનાથી થતા સ્વાસ્થ્ય જોખમો અને પર્યાવરણીય અસરોનું વિગતવાર વર્ણન કરો.
3. ભારતમાં વિકિરણ સુરક્ષા સંબંધિત નિયમો, વિનિયમો અને સ્વાસ્થ્ય ધોરણોની ચર્ચા કરો. AERB ની ભૂમિકા અને જવાબદારીઓ સમજાવો. કટોકટીની તૈયારીના મહત્વ પર પ્રકાશ પાડો.
4. શ્વસન સુરક્ષાનું મહત્વ સમજાવો. વિવિધ પ્રકારના રેસ્પિરેટર્સનું વર્ણન કરો અને તેમના ઉપયોગો ઉદાહરણો સાથે સમજાવો.
5. ભારતમાં સ્વાસ્થ્ય સંવર્ધન, રોગ નિવારણ અને સ્વાસ્થ્ય સુરક્ષાની વર્તમાન સ્થિતિનું વિશ્લેષણ કરો. આ ક્ષેત્રોમાં સુધારો લાવવા માટે કયા પગલાં લઈ શકાય?

Section B

Answer the following (Attempt any four)

(20)

1. એર્ગોનોમિક્સ શું છે? કાર્યસ્થળ પર એર્ગોનોમિક્સના સિદ્ધાંતો કેવી રીતે લાગુ કરી શકાય?
2. HAIs ના ફેલાવાને રોકવામાં સ્વાસ્થ્ય કર્મચારીઓની ભૂમિકા શું છે?
3. યાત્રા દરમિયાન સામાન્ય રીતે થતી બીમારીઓ, તેના લક્ષણો, નિવારણ અને સારવાર વિશે વિસ્તૃત માહિતી આપો.
4. કાર્યસ્થળ પર જોખમ મૂલ્યાંકન પ્રક્રિયા સમજાવો અને તેના મહત્વ પર ચર્ચા કરો.
5. CPR કરવાની પ્રક્રિયાનું પગલું-દર-પગલું વર્ણન કરો.
6. સ્વાસ્થ્ય સંશોધનમાં નૈતિકતા શા માટે મહત્વપૂર્ણ છે? ICMR દ્વારા નિર્ધારિત નૈતિક માર્ગદર્શિકાની મુખ્ય બાબતોની ચર્ચા કરો. સંશોધનમાં ભાગ લેનારાઓના અધિકારોનું રક્ષણ કેવી રીતે કરી શકાય?

Section C

Part – A (Multiple Choice Questions)

(10)

- 1 કાર્યસ્થળ પર આગ લાગવાના કિસ્સામાં શું કરવું જોઈએ?
A બારી ખોલો
B ફાયર એલાર્મ વગાડો
C પાણીનો છંટકાવ કરો
D ઉપરના માળે જાઓ
- 2 હાર્ટ એટેકના કિસ્સામાં, AED શું કાર્ય કરે છે?
A છાતી પર દબાણ આપે છે
B કૃત્રિમ શ્વાસોચ્છવાસ આપે છે
C હૃદયના ધબકારાનું વિશ્લેષણ કરે છે
D રક્તસ્રાવ રોકે છે
અને ઇલેક્ટ્રિક શોક આપે છે
- 3 સુરક્ષા ઓડિટ કોના દ્વારા થવું જોઈએ?
A કોઈપણ કર્મચારી
B તાલીમ પામેલા ઓડિટર
C મેનેજર
D મુલાકાતી
- 4 કયો સંચાર માધ્યમ સ્વાસ્થ્ય સંદેશાઓને પ્રભાવશાળી ઢંગથી ફેલાવવા માટે ઉપયોગી નથી?
A ટેલિવિઝન
B રેડિયો
C મુદ્રિત છાપકામ
D ઉપરના બધાજ
- 5 DRSABCD માં 'R' શું સૂચવે છે?
A રક્તસ્રાવ (Bleeding)
B પ્રતિભાવ (Response)
C આરામ (Rest)
D ખતરો (Danger)
- 6 તપાસનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય શું છે?
A દોષિતને શોધવો
B મૂળ કારણો શોધવા
C સજા નક્કી કરવી
D ઘટનાને છુપાવવી
- 7 ધા ને સાફ કરવા માટે નીચેનામાંથી શું વાપરી શકાય?
A ગરમ પાણી
B સાબુ અને વહેતું પાણી
C દારૂ
D તેલ
- 8 Under Maintenance" ટેગ શું સૂચવે છે?
A સાધન ખામીયુક્ત છે
B સાધન ચલાવવું જોઈએ નહિ
C સાધન સમારકામ હેઠળ છે
D સાધન ઉચ્ચ વોલ્ટેજ ધરાવે છે

- 9 હિપેટાઇટિસ બી સામે રક્ષણ મેળવવા માટે સ્વાસ્થ્ય કર્મચારીઓ કઈ રસી લઈ શકે છે?
- A પોલિયો રસી B હિપેટાઇટિસ બી રસી
- C ઓરીની રસી D ટીબીની રસી
- 10 નીચેનામાંથી કયું રસાયણ કાટ લાગનાર) Corrosive) પ્રકારનું છે?
- A બેન્ઝીન B સલ્ફ્યુરિક એસિડ
- C એમોનિયા D ટોલ્યુએન

Part – B (Do as Directed)

(10)

- 1 સ્વાસ્થ્ય શિક્ષણમાં કયા મુદ્દાઓ શામેલ હોવા જોઈએ?
- 2 અસ્થિભંગ અને મચકોડ વચ્ચેનો મુખ્ય તફાવત શું છે?
- 3 PPE નું પૂરું નામ શું છે?
- 4 સ્વાસ્થ્ય અને સુરક્ષા તાલીમના કોઈપણ ત્રણ ફાયદાઓ જણાવો.
- 5 મસ્ક્યુલોસ્કેલેટલ ડિસઓર્ડર) MSD) ના ચાર ઉદાહરણો આપો.
- 6 પ્રકોપ તપાસના મુખ્ય પગલાંઓ શું છે?
- 7 દર્દી સ્વાયત્તતા એટલે શું? ઉદાહરણ આપો.
- 8 ઓટોકલેવિંગ પ્રક્રિયા ટ્રેકમાં વર્ણવો.
- 9 AEDનું પૂરું નામ શું છે અને તેનો ઉપયોગ શું છે?
- 10 કાર્બન મોનોક્સાઇડ ઝેરના મુખ્ય લક્ષણો કયા છે?
